

DE BRUGSE GENEALOG JACOBUS ANTONIUS KERCHOF (1625-1685) EN ZIJN FAMILIE, (DEEL 1)

BIOGRAFIE

Pieter Donche

Inleiding¹

De stad Brugge telde in de 17de eeuw meer dan één actieve genealoog. Allen zullen ze zich wel geïnspireerd hebben aan het voorbeeld van hun 16de-eeuwse stadsgenoot Cornelius Gailliard (ca 1520-1563) die zowat de stichter van een traditie werd en wiens handschriften druk gekopieerd en verder gezet werden. Eén van dezen, een eeuw en enkele generaties later was Jacobus Antonius Kerchof (1625-1685), kanunnik en kapelaan van de Brugse O.L.Vrouwkerk. Hij liet een vrij omvangrijke verzameling handschriften van zijn hand na, die evenwel verspreid zitten over méér dan één publieke of wetenschappelijke bibliotheek, archiefdepot of privé-bibliotheek.

In de 19de en 20ste eeuw hebben een aantal auteurs korte biografische nota's over hem gepubliceerd, maar deze zijn alle zowel beperkt, verouderd, onvolledig als foutief. Ook is nooit de moeite genomen om de genealogie van zijn familie te verifiëren met wat Jacobus Antonius er zelf over schreef. In een aantal bijdragen hopen we hieraan te verhelpen. Dit eerste deel betreft zijn biografie.

Historiek van een levensbeschrijving

De eerste auteur die een notitie over J.A. Kerchof samenstelde, was de Brugse kunstschilder en geschiedkundige Pieter LE DOULX (1730-1807). Deze stelde onder meer een lijvig handschrift samen over vermaarde Bruggelingen waarin hij ook een levensschets opnam van J.A. Kerchof in iets meer dan twee bladzijden. Le Doulx kon voor Kerchofs oeuvre beschikken over informatie uit eerste hand, gezien hij veel van de door hem samengestelde handschriften zelf in bezit had.² Zijn biografische nota is dan ook volledig gebaseerd over wat Jacobus Antonius Kerchof daarin zelf schreef over zichzelf en zijn familie.

¹ Gebruikte afkortingen:
RAB: Rijksarchief Brugge
SAB: Stadsarchief Brugge
SBB: Stadsbibliotheek Brugge.

² P. LE DOULX, *Levens der geleerde en vermaerde mannen der stad van Brugge*, hs. in 2 delen (519 en 534 pp.), Brugge, ca. 1800, bewaard in SAB, collectie handschriften (reeks 539 van het Oud Archief), nr. 18, in zijn geheel ook te raadplegen op www.historischebronnenbrugge.be. Voor de handschriften die Le Doulx van Kerchof bezat, zie de catalogus van de veiling na zijn overlijden: *Catalogue d'une très-belle collection de livres en plusieurs langues et facultés, la plupart bien conditionnés et proprement reliés, d'une quantité de précieux manuscrits, d'une superbe collection de dessins et de fleurs, peints en gouache et d'un recueil d'estampes, tant en feuilles qu'encadrées, sous glace, de tableaux, de musique, d'objets de curiosité et de meubles en acajou, etc. etc. dont une grande partie délaissée par feu Monsieur Pierre Ledoulx, peintre et antiquaire, natif de Bruges. La Vente se fera publiquement, le Lundi premier Août 1808, et jours suivans, par Mr. Barthelemi Canneel, en francs et centimes, avec augmentation de neuf centimes par franc, payables dans les trois mois qui suivront immédiatement la Vente. Elle aura lieu dans la Salle ordinaire de Vente de la Marie à Bruges, sous la direction de Bogaert-Dumortier, Libraire, Brugge, s.d. [1808].*

In 1840 nam Félix-Victor GOETHALS (1799-1872), zelf genealoog en (meer officieus dan officieel) verbonden aan de Brusselse Stadsbibliotheek en later aan de Koninklijke Bibliotheek, in zijn *Histoire des lettres, ... en Belgique* ook een levensbeschrijving op van Kerchhof, die evenwel leest als een kopie en vertaling van LE DOULX' tekst maar dan ingekort en waarbij hij ook hem verkeerdelijk de voornamen *Jean Antoine* toekent en een *k* in zijn naam binnensmokkelt: *Kerckhof*.³ Van een herstel van deze fouten is in de niet-ondertekende bijdrage van 1849 in de *Biographie des hommes remarquables de la Flandre Occidentale*⁴ geen sprake, want de tekst daar is een slaafse letter-voor-letter overname van Goethals (waarbij men zich ook de moeite van vertaling heeft kunnen besparen). En ook in de notitie die A. DE CROMBRUGGHE in 1888-89 in de *Biographie Nationale* aan 'Kerckhof (*Jean-Antoine*)⁵ wijdt, blijven de voor-naam én familienaam verminkt (in de familienaam nu een *k* i.pl.v. een *c*).⁶ Zijn bijdrage is in essentie opnieuw een herhaling van alle vorige maar in lichtjes andere bewoordingen. Hij laat in de opsomming van de handschriften van Kerchhofs oeuvre één ervan weg, een werk dat zijn voorgangers kenden onder de titel *Livre des Armoiries* maar er verder geen enkele ander bibliografisch detail over konden geven (in tegenstelling tot alle overige).

In 1934 noemt A. DE POORTER, in zijn catalogus van de handschriften van de Brugse stadsbibliotheek hem nog altijd halsstarrig 'Jean-Antoine Kerckhof' en dit niettegenstaande hij met het hs. 444 dat hij beschreef een *autograaf* van Kerchhof voor zich had waar op meerdere plaatsen en in grote letters duidelijk *Jacobus Anthonius Kerchhof* te lezen valt ...⁷

Drie decennia later (1967) wordt door F. GOOLE in *Vlaamse Stam* zijn voornaam en familienaam eindelijk voor het eerst weer correct weergegeven: *Jacobus Antonius Kerchhof*.⁸ Maar ook deze notitie is duidelijk weer gebaseerd op alle andere van elkaar afgeschreven teksten. Zijn bijdrage kwam er na het raadplegen in een privébibliotheek van één van zijn handschriften met de titel *Livre d'armoiries de plusieurs familles nobles et notables d'ancienne extraction*. (De weglating ervan door A. DE CROMBRUGGHE was dus onterecht.) Enkele extra gegevens over zijn ouders en grootouders werden wellicht uit dit handschrift zelf gehaald. De rechtzetting van zijn voornamen mocht overigens niet baten want recent nog, in 2010, werden in een masterthesis geschiedenis van de Gentse universiteit hem weer de voornamen *Jean-Antoine* toegedicht.⁹

Sinds de notitie eind 18de eeuw door LE DOULX is er dus in essentie nauwelijks iets aan toegevoegd. En wat LE DOULX wist, wist hij uit de handschriften van Kerchhof zelf ...

Een nieuwe biografie, na 200 jaar afschrijfwerk, leek ons niet overbodig.

³ F.-V. GOETHALS, 'Kerckhof dit Van Den Kerckhove,' in: *Histoire des lettres, des sciences et des arts en Belgique et dans les pays limitrophes*, 4 dln., Brussel, 1840-1844, II (1840), pp. 166-167.

⁴ N.N., 'KERCKHOF (Jean [lees: Jacques]-Antoine)', in: *Biographie des hommes remarquables de la Flandre Occidentale*, 4 dln., Brugge, 1843-1849, dl. 4 (1849), pp. 70-71.

⁵ A[LBÉRIC?] DE CROMBRUGGHE, 'KERCKHOF (Jean [lees: Jacques]-Antoine), dit Vanden Kerckhove, généalogiste', in: *Biographie Nationale*, dl. 10 (1888-89), kol. 659-660.

⁶ Nochtans corrigeerde A. BONVARLET in zijn bijdrage 'Bribes héraldiques et généalogiques. I. Le généalogiste Kerckhof et Ph. de l'Espinoy', in: *Bulletin du Comité Flamand de France*, VI (1872), nr. 3-4, pp. 166-176 in een voetnota al de foute voornaamvermelding van *Biographie ... Flandre Occidentale* (op basis van J.A. Kerchhofs persoonlijk exemplaar van het boek van DE L'ESPINOY, *Recherches des antiquitez et noblesse de Flandre*, Douai, 1631), maar zijn rechtzetting bleef onopgemerkt.

⁷ A. DE POORTER, *Catalogue des manuscrits de la bibliothèque publique de la ville de Bruges*, Gembloux, Paris, 1934, pp. 302-303.

⁸ F. GOOLE, 'Jacobus Antonius Kerchhof 1625-1685', in: *Vlaamse Stam*, 3 (1967), pp. 35-38.

⁹ J. RANSON, *Brugge na de reconciliatie met Filips II. De rol van het stadsbestuur in de constructie van de katholieke stadsgemeenschap (1584-1598)*, Gent, 2010.

Biografie

Jacobus Antonius Kerchhof werd geboren te Brugge op 26 april 1625 en de dag erna gedoopt in de O.L.Vrouwkerk, *1ste portie*.¹⁰ Zijn dooppeter was Jacobus Bultynck, zijn doopmeter: Cornelia Godefroot. Hij overleed te Brugge op 5 april 1685.¹¹

Hij was een zoon van Guillelmus (Willem) Kerchhof, overleden op 16 augustus 1628 en begraven te Brugge, St.-Gillis en van Magdalena Bultynck, dochter van Adriaan, overleden op 10 februari 1639 en begraven te Brugge bij de Dominicanen.

Van fortcommandant tot kapelaan

Jacobus Antonius groeide dus op te Brugge en koos aanvankelijk voor een militaire loopbaan. Of hij de *Jo^r Jacques Kerchhof*, *f^s Jo^r Guillaume* is die in 1649 (hij is dan 24) *vyf pattecons* betaalde als lidgeld van de Gentse gilde St.-Antonius van kolveniers, haakbusschieters en kanonniërs is niet absoluut zeker, maar evenmin zeker uit te sluiten gezien deze gilde ook niet-Gentenaars onder haar leden telde.¹²

Hij was in 1651 in dienst van koning Philips IV van Spanje als *alferis* (vaandeldrager) in een regiment Waalse infanteristen, dan *alferis-coronel*¹³ (vaandeldrager-kolonel) en in 1652 kapitein-commandant van het fort 'de Ruyte'. Dit fort was gelegen op de rivier de Aa, bij Watten tussen St.-Omaars (St.-Omer, N.-Fr.) en Grevelingen (Gravelines, N.-Fr. kust).¹⁴

¹⁰ Deze op één na grootste parochie van de stad werd bediend door drie pastoors die elk een deel (*portie*) voor hun rekening namen. De eerste wijk werd ook wel de *gouden portie* genoemd, de tweede *de zilveren*, de derde *de loden portie*. De precieze omschrijving ervan is niet gekend. Wel staat vast dat de gouden portie werd bewoond door vooral vermogende families en de pastoor genoot er een hoger inkomen dan zijn collega van de zilveren portie, en deze op zijn beurt een hoger inkomen dan zijn collega van de loden portie. (N. GEIRNAERT, *Inventaris van de doop-, trouw- en begraafboeken bewaard in het stadsarchief te Brugge*, Brugge, 1982, p. 59).

¹¹ Overlijdensdatum vermeld in zijn staat van goed.

¹² *Jaerboeken van het souvereine gilde der kolveniers, busschieters en kanonniërs gezegd hoofdgilde van Sint Antone, te Gent*, (FERDINAND VANDERHAEGHEN ed.) 3 vols., deel 2, Gent, C. Annoot-Braeckman, 1867, p. 32. Leden van deze gilde waren zeker niet uitsluitend Gentenaars: er zijn veel voorbeelden van niet-Gentenaars, zoals bv. iemand *woonende tot Court sur Heure, tussen Chambre ende Meuse* (1634), een baljuw van Eeklo (1649), iemand *wonende tot Brugghe of Bruysssele of Doornicke* (1651) of *Mechelen* (1653).

¹³ In zijn eigenhandig geschreven testament schrijft hij *coronel* en zo ook steeds in zijn handschriften. *Coronel* is een oude vorm van het historisch juiste *colonel*. Het Groot Woordenboek der Nederlandse Taal schrijft hierover: "De vormen met r berusten op eene etymologie, die het woord met *corona* in verband bracht, als ware het een gekroond hoofd, een opperhoofd of bevelvoerder. Hetzelfde kan betekenen *kolonel*; wanneer men den opperbevelhebber vergelijkt bij eene *zuil* (lat. *columna*), kan men den onderbevelhebber eene *kleine zuil* noemen (lat. *columnella*)."

¹⁴ Zie zijn handschriften SBB, hs 444, l, f° 2 en (genealogie) 14-15v i.h.b. 15v (dit alles herhaald in III, f° 6 en f° 24-24v, 27-27v); UGent, hs 2857, titelblad en f° 146 (slotwoord); zijn testament art. 1 en 39. Het hs 2857, schrijft hij zelf, was hij begonnen toen hij nog militair was, in de titel vermeldt hij het jaar 1654.

Op de heuvel het fort 'de Ruyte' (hier 'de Watte' genoemd) gebouwd rondom het klooster. Aan de voet van de heuvel het dorp Watten op de oostelijke oever van de rivier de Aa. (kopergravure uit 1667 door de militair ingenieur Sébastien Pontault, seigneur de Beaulieu)

In het tegenwoordige gehucht le Ruth (1,5 km. ten N. van het centrum van het stadje Watten) werd in 1644 door de Spanjaarden een fort gebouwd op een heuvel aan de rechteroever van de Aa. Deze heuvel, waarop ook een abdij stond, was een strategische plaats: aan een brug over de Aa en nabij de samenvloeiing van het Colmekanaal met de Aa, die de grens vormde tussen Vlaanderen en Artesië. Tijdens de voortdurende militaire conflicten tussen Frankrijk en Spanje in de eerste helft van de 17de eeuw wisselde de plaats regelmatig van overheerser. Maar in de periode 1650 tot 1657 was het fort inderdaad in handen van de Spanjaarden.¹⁵

Toen hij nog commandant van het fort de Ruyte was, dus rond zijn 28ste, heeft hij zijn portret laten schilderen. Maar waar dit portret, voor zover het nog bestaat, zich bevindt is niet gekend. We kennen het enkel door wat hij erover schrijft in zijn testament: hij vroeg het te bezorgen in Brussel aan zijn neef Martinus Kerchof (zoon van zijn broer meester Willem) zodat het kon geschonken worden aan diens *eenich soonken* François Kerchof.

Lang duurde zijn militaire carrière niet. Hij ruilde zijn militaire loopbaan in voor een kerkelijke loopbaan. Wellicht in de loop van 1654 verliet hij het leger en werd hij seculier priester. Hij werd gewijd op 27 maart 1655.

Mogelijk is hij ook de *heer Jacobus van den Kerckhove* die in 1663 verbonden werd aan een kapel in de Brugse O.L.Vrouwkerk, gewijd aan het altaar van de H. Maagd en waar hij als priester erediensden celebreeerde.¹⁶

¹⁵ M.A. HERMAND, 'Notice historique sur Watten', in: *Mémoires de la Société des antiquaires de la Morinie*, 4 (1837-38), pp. 176-178.

¹⁶ J. GAILLIARD, *Inscriptions funéraires et monumentales de la Flandre occidentale avec des données historiques et généalogiques. Arrondissement de Bruges. T I, 2e p., Bruges. Eglise de Notre Dame, Brugge*, Edw. Gailliard, 1866, p. 244. Hij verving hierbij heer Adriaan Cloribus die zijn ontslag had gegeven na zijn promotie tot kanunnik van St.-Salvator.

In 1669 bekam hij een prebende (inkomsten voor levensonderhoud) als kanunnik van het kapittel van de abdij van Mesen. Kort daarop (1670 volgens P. LE DOULX) werd hij kapelaan (onderpastoor) van de collegiale O.L.Vrouwkerk te Brugge. Hij bleef het tot aan zijn dood op 3 april 1685.

Hij werd begraven in het graf van zijn ouders.¹⁷

Genealogie

Hij had blijkbaar al vroeg in zijn leven een belangstelling voor genealogie en heraldiek opgevat. Toen hij nog in het fort de Ruyte gestationeerd was, stelde hij al een handschrift samen, zijnde een wapenboek en heraldisch traktaat: *Recueil du Blason, ou l'estre et portage des armes, divisé en deux livres, contenant l'origine, propriétéz, formes et façons d'icelles, ensemble comme on les acquiert et perd pour cognoistre et apprendre à les Blasonner, avec plusieurs autres choses y appartenantes, fort prouffitabel à tous Peintres, Tailleurs en bosse, Tapisiers, Orphevres, etc., recueilly par J.A. Kerckhof*, in-fol.¹⁸

In 1654 begon hij een ander handschrift: *Vergaderijnghe van Begravinghe van Edelmans met 4 ofte 8 quartieren door J.A. Kerchhof 1654*. De eerste inschrijving betreft de kwartieren van iemand overleden op 1 januari 1654. In zijn sluitrede schrijft hij dat toen hij ermee begon hij nog *was in dienste van sijne Co(ninklijke) Ma(jesteit)* (militair). Gedurende 20 jaar vulde hij zijn handschrift regelmatig aan, naarmate er nieuwe grafmonumenten met wapenschilden in Brugse kerken werden opgericht. Zijn laatste aantekening betreft iemand overleden op 30 oktober 1673. Hij sloot het na 20 jaar af, maar *niet met intentie van dit werck te staecken ... maer om met het nieuwcommende jaer dit werck met een ander dierghelijcke boeckken te ernemen*.¹⁹

Nog vele andere handschriften zouden, gespreid over drie decennia, door hem aangelegd worden. In de inleidingen of slotwoorden wijdt hij vaak uit over zijn motieven: hij deed het *alleene tot mijn tijtpasserijnghe en(de) curieusheit en tot lof van(de) overleden* of tot voorbeeld voor zijn en haar nageslacht. Maar ook meent hij dat zijn arbeid kan dienen *de curieuse liefhebbers van waepenen soo tot maken van genealogien, als tot het vijnden van sommige quartieren en(de) ander menichvuldighe occasien*.²⁰ Zijn tijdverdrijf noemde hij dus ook voorstig voor zijn collega's genealogen en andere geïnteresseerden. Op zijn titelbladen of voorwoorden herhaalt hij ook vaak zijn biografische gegevens.

¹⁷ Volgens P. LE DOULX.

¹⁸ Vermeld aldus in de veilingcatalogus uit 1808 van de verzameling van P. LE DOULX.

¹⁹ Bibl. Univ. Gent, hs. 2857, f° 146: *Sluytreden tot den leser - Ick eindeghe dit boeckken met den laest overleden van deser jaere, niet met intentie van dit werck te staecken (al hoewel het niet weynich moeyelick es) maer om met het nieuwcommende jaer dit werck met een ander dierghelijcke boeckken te ernemen. Ende den yver die mij dit boeckken heeft doen beginnen ter dien tijde ick was in dienste van sijne Co(ninklijke) Ma(jesteit) vuytten herten te continueren niet jeghenstaende ick jeghenwoordich met den staet van priester ben becleet als tselve hier aen niet repugnerende ter contrarien sijnde een seer eerlick divertissement ende daerin naervolghende soo vele treffelicke personagen als bisschoppen, prelaeten, priors ende menichte godtvruchtige religieusen die vande heraldicque genealogicque en(de) dierghelijcke materien diversche tomen en(de) boecken door den druck hebben laten yijtgaen ende int licht comen, ende daerin ten vullen sijn ghepresen, ick hier van geen lof verwachtende als die alleene tot mijn tijtpasserijnghe en(de) curieusheit soo voors(ei)t es hebbende aenghenomen blijven. - Van alle de curieuse liefhebbers, Den bereetschen dienaer Jacq. Ant. Kerchhof p(res)b(ite)r. 1674.*

²⁰ Zie zijn *Sluytreden tot den leser*, in vorige voetnoot aangehaald.

In 1669, kort voor hij kapelaan van de Brugse O.L.Vrouwkerk werd, kopieerde hij een register dat hij had gevonden in de kamer van de kerkmeesters en waarin de verkoop van zerken, *siegen ende cappellen* en de fundaties genoteerd stonden: *Graf-tonneel, dat is Aenwysinghe van alle de sercken liggende inde collegiale kercke van Onse Lieve Vrouwe in Brugghe bij een vergadert door I.A. Kerchof.*²¹ Het grootste deel van dit handschrift betreft grafschriften. De fundaties had hij erbij genomen *om te voldoen aen het instant versoeck van diversche liefhebbers*. Achteraan zijn ook grafschriften uit de St-Donaas kerk en enkele uit de St Salvators kerk opgenomen.

In 1670 begon hij met de samenstelling van een handschrift met lijsten van het Brugse stadsbestuur (de burgemeesters, schepenen, raden, *tresoriers* (schatbewaarders) en hoofdmannen van de *zestendelen* (de 6 stadswijken)) en doorspekte ze met lokaalhistorische gegevens.²² Hij was wel lang niet de eerste die een werk met dergelijke lijsten had samengesteld. In de inleiding meldde hij dat hij bij 13 andere *liefhebbers de boecken* (handschriften) *ofte 't ghone sij van dese materie waeren hebbende* had opgehaald. Hij wilde een kopie maken naar deze die volgens hem met de minste fouten besmet waren, maar wanneer hij tegenstrijdigheden ontmoette, vond hij het *gheradich* deze te volgen die het meest met elkaar overeenstemden.²³

Voorstelling door J.A. Kerchof van zijn voorouderlijke kwartieren in zijn handschrift Vergaderinghe van Begravinghe van Edelmans met 4 ofte 8 quartieren, verso zijde van het titelblad, 1654 (in deel 2 van onze bijdrage zullen we aantonen dat het kwartier VLAMINCPOORT een vervalsing is)

²¹ RAB, Kerkarchief O.L.Vrouw, nr. 1353.

²² SBB, hs. 444, 2 delen (voor en na 1599/1600), oorspronkelijk in 2, later ingebonden in 3 volumes.

²³ Wat natuurlijk niet de beste manier is: alleen authentieke archiefbronnen hebben het laatste woord.

Hij beschikte ongetwijfeld ook over een uitgebreide bibliotheek van gedrukte werken in verband met geschiedenis die hem in zijn opzoekingen van dienst konden zijn. In zijn exemplaar van het werk van PHILIPPE DE L'ESPINOY, *Recherches des antiquitez et noblesse de Flandre*, gedrukt te Douai in 1631 en 1632 maakte hij talrijke aantekeningen in de marges.²⁴ Allicht deed hij dat wel meer in nog andere boeken van zijn bibliotheek. In het ex-libris identificeerde hij zichzelf als volgt: *Ex libris Jacobi-Antonii Kerchof alias van der Kerchove Brugensis 1660*. (1660 is allicht het jaar waarin hij het verwierf.) Van dit werk had hij ook een zeer volledige naamindex opgemaakt.²⁵ Hij bracht correcties aan onder andere op basis van oorkonden die hij gezien had of zelf in bezit had.²⁶ En zoals te verwachten voegde hij extra informatie toe op de plaatsen waar er (van de) Kerckhoves vermeld staan.²⁷ Vaak kleefde hij zelfs een gedrukt koperetsje van het wapen (van de) Kerckhove erbij²⁸ (iets wat hij ook deed in zijn eigen handschriften).

Welke andere boeken hij nog bezat laat zich indirect raden. In zijn nawoord van 1674 in *Vergaderinghe van Begravinghe van Edelmans* stelt hij dat hij daarmee vele andere kerkelijke personen navolgde die *ande heraldicque, genealogicque en(de) diergelijcke materien diversche tomen en(de) boecken door den druck hebben laten uijtgaen ende int licht comen*. Hij verwijst hiermee allicht naar de in druk uitgegeven publicaties van bv. SANDERUS (o.a. *Flandria Illustrata*, 1641-1644), BUTKENS (o.a. *Trophées de Brabant*, 1641), die heel wat genealogische informatie opnamen of misschien ook het in 1674 in Frankrijk verschenen puur genealogische werk van de Augustijnenmonnik PIERRE DE GUIBOURS (1625-1694, beter gekend als PÈRE ANSELME DE SAINTE-MARIE), *Histoire généalogique de la maison royale de la France et des grands officiers de la couronne*.

In zijn eigen bibliotheek zullen de bovengenoemde werken vermoedelijk wel aanwezig geweest zijn. Na zijn overlijden werd zijn bibliotheek openbaar verkocht op 12 mei 1685 te Brugge op de Burg: zij bracht iets meer dan 39 pond Vlaams op.²⁹ Zelfs kort voor zijn overlijden kocht hij nog boeken: in de *rekeninghe purgatieve* op zijn staat van goed werden nog de aankoopkosten vergoed voor een niet nader genoemd boek dat hij zelf op een openbare verkoop had gekocht. In zijn staat van goed vinden we overigens ook nog een vereffening van de kosten voor *t' bijnden van een bouck ghenaeemt Jurisprudencia Heroica*.³⁰

Hij voerde ook genealogische opdrachten uit tegen vergoeding: zijn staat van goed vermeldt nog enkele uitstaande schulden daarover (zie verder).

²⁴ A. BONVARLET, *Bribes héraldiques ...*, 1872, op. cit.. De schrijver van dit artikel had dit geannoteerd exemplaar verworven.

²⁵ Afgesloten met de woorden *vestitus anno 1682* wat betrekking heeft op de jaar waarin dit werk, nu samen met de naamindex opnieuw werd ingebonden. In 1720 werd te Brussel een naamtafel op dit werk in druk uitgegeven (en herdrukt 1759 te Doornik). Betreft dit zijn index? Zie hierover: P. DONCHE, 'Philippe de l'Espinoy, auteur van *Recherche des Antiquitez et noblesse de Flandres* (1631) en zijn familie', in: *Vlaamse Stam*, 47 (sept.-okt. 2011), pp. 401-430, i.h.b. p. 409.

²⁶ Gezien: p. 222: over Willem Slyp, baljuw van Brugge en het Vrije en Alexander Spierinx, schout: oorkonde van 18 febr. 1393. In zijn eigen bezit: p. 222: over Diederik van Belsele: oorkonde van 31 juli 1335.

²⁷ Pp. 349, 477, 511, 569 : ingekleurd wapenschild van Willem, Simon, Pieter en Jan van der Kerckhove met toegevoegd helmteken.

²⁸ Pp. 170, 348, 406, 479, 605.

²⁹ Staat van goed f° 34v: *Andere baeten van de venditie van 's overledens boucken. Te weten neghen en dertich ponden drije schellynghen vier grooten over de vercoopijn(ghe) van 's overledens bibliotheccque gehouden op den XII-en meye 1685 door den stockhouder Laureijns van Sallenberghe*.

³⁰ *Rekeninghe purgatieve* f° 26v, staat van goed f° 46 (dit laatste werk betreft: J.B. CHRISTYIN, *Jurisprudencia heroica sive de jure Belgarum circa nobilitatem et insignia*, Brussel, 1663).

Testament

In 1683 en 1684 maakte Jacobus Antonius zijn testament op.³¹ Dit testament brengt tal van gegevens aan het licht over zijn rechtstreekse voorouders, zijn familiewapen en zijn genealogische interesses en activiteiten. Het leek ons dan ook gepast om dat hierna grondig te overlopen.

Op de eerste bladzijde (art. 1) vermeldt hij zijn ouders en identificeert hij zich als *gheboortich van dese stadt Brugghe, priester, in mijnen tyt canoninck van Meessene, mitsgaders cappellaen binnen den choor van de collegiaele kercke van Onse Lieve Vrouwe binnen Brugghe*. In artikel 2 van zijn testament stelt hij dat hij het op 29 september 1683 en *naervolghende daeghen* opmaakte. Maar in feite is er in totaal bijna een jaar overgegaan, want na een voorlopige afsluiting (art. 36), gedateerd 4 augustus 1684, vermeldt de finale dagtekening 1 september 1684. Net op tijd want zes maand later was zijn testament al aan uitvoering toe ...

Hij drukte de wens uit begraven te worden in de O.L.Vrouwkerk voor de sacristie in het graf van heer Joris van Vlamyncpoorte (art. 4), waar heer Ghysebrecht Kerckhof met zijn echtgenote jonkvrouw Magdalena van Vlamyncpoorte, die hij zijn vaders grootvader en grootmoeder noemt, begraven lagen.³² Maar omdat op de zerksteen geen plaats meer was om nog enig aandenken bij te kappen gaf hij zijn verlangens te kennen (art. 5) dat er een marmeren steen boven de deur van de sacristie zou geplaatst worden, met zijn wapenschild en een *memorie* (grafschrift) en ook de wapens van zijn ouders, zijn paternele grootouders en van zijn paterneel-paternele overgrootouders. Daarvoor had hij een *billet ofte model* (een briefje met schets) bijgevoegd (niet bewaard).

Maar als de kerkmeesters, proost en het kapittel van de kerk de gedenksteen op hun kosten wilden laten maken (art. 6), wat hij bij deze ook vroeg, dan schonk hij de kerk zijn kostbare koorkap van rood goudlaken met geborduurde zoom waarop het wapen van zijn betovergrootouders stond. Ingeval daarentegen dezen het niet raadzaam zouden vinden het ornament boven de sacristiedeur op hun kosten te maken (art. 7), dan moest dit door de *testamentarissen* (testamentair uitvoerders) gebeuren en afgetrokken worden uit de erfenis. De kerkfabriek zou dan een *aelmoesse* van vier pond groten Vlaams krijgen mits vier missen te lezen voor zijn zielenheil.

Voor de begrafenisdienst (art. 8) vroeg hij de hoogste dienst en met het meeste klokken-gelui. De mis moest gezongen worden (art. 9) en met muziek van het orgel ofte *clavesin*. Hiervoor schonk hij 6 guldens aan het gewone koor en nog eens 6 aan de zangers. Maar die 12 guldens zouden vervallen mocht de mis om een of andere reden niet kunnen gezongen worden (art. 10). De dienst moest gebeuren met 40 *flambeusen* (toortsen). Voor de rest liet hij alles over aan zijn testamentarissen en erfgenamen, maar hij verbood wel het gebruik van een *planquier* (houten verhoog) in het koor zoals sinds kort meer en meer gedaan werd, want zo schreef hij, dit komt alleen toe aan *chevaliers* (ridders) (art. 11).

³¹ Het origineel bevindt zich in RAB, Kerkfabriek Brugge, O.L.Vrouw, oud archief nr. 1144, 8 folio's. Het bevat ook nog een los stuk van twee folio's (drie beschreven bladzijden) met de tekst van de eerste zeven artikelen, maar zonder dat die een hoofding *art.* te hebben. Misschien betreft dit een kopie of eerder een eerste versie. (over dit testament, zie ook de verwijzing in J.-J. GAILLIARD, *Inscription funéraires ... Bruges. Eglise de Notre-Dame*, 1866, op. cit., p. xxxiv met bronvermelding: *Archief O.L. Vrouwkerk, inventaris Prés. van Caloen-van Hamme, Littera G., n° 109-111*). Zijn testament werd op 5 april 1685 integraal overgeschreven in zijn staat van goed (f° 2 tot 14v).

³² Testament f° 2. Over deze grafsteen valt nog heel wat te vertellen (in deel 2 van onze bijdrage).

Aan de dis van O.L.Vrouw schonk hij twee pond groten (art. 12). Voor zijn zielenheil voorzag hij heel wat missen (art. 13-27): 20 in de O.L.Vrouwkerk, 10 in de St.-Donaaskathedraal, 10 in de collegiale St.-Salvatorskerk, telkens 10 missen in de Brugse parochiekerken van St.-Walburga, St.-Jacob, St.-Gillis, St.-Anna, St.-Catharina, in de kerken van de Paters Predikheren, Augustijnen, Onze-Lieve-Vrouwbroeders, Recollecten en Discalsen en in de kerk van het Begijnhof ten Wijngaarde, in totaal dus 150 missen.

Nog afzonderlijke giften waren bestemd voor de kosterinnen van het Begijnhof ten Wijngaarde (art. 28): elk 10 schellingen groten (mits één mis), voor het klooster van *Serrepten*: negen gulden (mits één gezongen mis) (art. 29), aan de overste van dat laatste klooster 20 schellingen groten (mits drie missen) (art. 30), aan de paters Carrion en Bastien (Augustijnen) elk 20 schellingen groten (elk twee missen) (art. 31 en 32). Aan Joanna van Oyghem, weduwe van heer Jan de Keyser, schonk hij 40 ponden groten Vlaams, zijnde 34 pond 14 schellingen groten die zij nog tegoed had van geleend geld (dat in zijn handboek f° 52^v genoteerd stond en door haar ondertekend) en de rest te gebruiken om vijf missen te doen lezen (art. 33).

In art. 34 schonk hij zijn kozijn Le Gillon, priester en zoon van de kerkgriffier *een boeckken met wapenen, in quarto, ghebonden in roodt leder, waer vanden titel Vergaderijnghe van Begravijnghe van Edelmans met 4 ofte 8 quartieren door J.A. Kerchof 1654* (mits drie missen) (dit boekje werd hoger al vermeld).

In art. 35 schonk hij aan de oudste zoon van zijn neef Martinus Kerchof, zoon van zijn broer meester Willem, *seker boeck in folio ghebonden in root leder, behelsende de genealogien van de familie KERCHOF ende BULTYNCK mijn vader ende moeder, waervan den titel is "Livre premier de la genealogie de la famille Kerchof et Bultijnck, pere et mere etc.", samen met al dat daerin is*³³ en met een doos waerin ligghen diversche preuven (bewijsstukken) van *beede voorseijde familieen*. Ook schonk hij *den boom ofte genealogie vande familie Kerchof gheschildert op parkemin met alle de wapenen ghedresseert uijt de voorseyde ende andere preuven door den roy d'armes R. Dandelot tot Brussel bij hem onderteckent in daten vichtiensten april XVJ^c vijfventseventich*.

In art. 36 schonk hij aan zijn neef François de Brouckere, oudste zoon van zijn zuster Maria, weduwe van François de Brouckere *een boeck in folio, ghebonden in roodt leder, behelsende de genealogien van de familien de BROUCKERE ende KERCHOF, zijn vader ende moeder, waervan den titel is "Genealogie de la famille de Brouckere et Kerchof", met al dat daerin licht*³⁴ en met een doos met bewijsstukken bij de genealogieën, en ook een stamboom van de familie de Brouckere, geschilderd op perkament en gebaseerd op de geschreven genealogie en vele andere bewijsstukken.

Hierna sloot hij een eerste maal zijn testament af met de volgende woorden, geschreven in een fijnere pen (of dezelfde pen maar met veel minder kracht): *Aldus ghedaen binnen Brugghe vierden dach van ougst xvj^c vierentachtentich*. [getekend] *Jacq Ant Kerchof*. De tekst en de handtekening zijn nogal beverig geschreven.

Het testament gaat hierna evenwel verder (art. 37) in het zelfde geschrift als het eerste deel, in een lichtjes kleinere letter, maar terug krachtig. De reden geeft hij meteen aan: hij legt uit dat zijn testament nog niet volledig was en dat hij de intentie had er nog enige artikelen aan toe te voegen, maar dat dit *ghedilayeert is* (uitgesteld) en dat hij enkel de al geschre-

³³ Hij specificeert niet nader wat daaronder moet begrepen worden.

³⁴ Hij specificeert hier evenmin wat daaronder moet begrepen worden.

ven tekst op 4 augustus 1684 getekend had in [omwille van] *mijn groote sieckten, twelcke d'oorsoecke is dat mijn handteecken hier vooren staende niet en is perfect*. Waarmee meteen de beverige schrijfstijl verklaard is. Hij benadrukt dat alle voorgaande artikelen nog steeds geldig zijn omdat *ick alnu wederom wel te passe ben en dat al wat erna volgt bij forme van codicille sal declareren en(de) ordonneren*. Hij had dus een ziekte doorgemaakt die hem voor zijn leven had doen vrezen, maar was er van hersteld.

Aan zijn petekind (art. 38) Anna Maria de Brouckere, oudste dochter van zijn zuster schonk hij twee schilderijen: een afbeelding van een Maria met het kind Jezus staand op haar schoot en een ander van een zittende Maria die het kind Jezus ophoudt op haar schoot en waarvoor een H. Franciscus knielt. Zij kreeg ook 50 guldens met last van 10 missen te laten lezen in één van de Brugse parochiekerken.

Voorts verzocht hij dat zijn zuster en haar kinderen ervoor zouden zorgen dat aan Maria Catharina de Clercq, de weduwe van zijn neef Martinus Kerchof (zoon van zijn broer meester Willem) en wonend te Brussel, zijn portret zou bezorgd worden dat hij voor *hun eenich soonken* François Kerchof bestemde (art. 39). Dit portret was geschilderd *ten tijde ick was alferes coronel en(de) commandant van het fort de Ruyte liggende bij Waten, op de riviere tusschen Grevelijnghe en(de) St.-Omars*. Het gaat dus om een portret uit zijn jonge jaren (28 jaar oud of jonger). Zij moest het in bewaring houden tot haar zoontje de volwassen leeftijd zou bereikt hebben en de gift was ook op voorwaarde dat het na zijn overlijden telkens zou overgaan op zijn oudste erfgenaam.³⁵ Ten dien einde verlangde hij ook dat, nadat de testamenterissen alles uitgevoerd zouden hebben, dit testament aan haar zou gegeven worden.

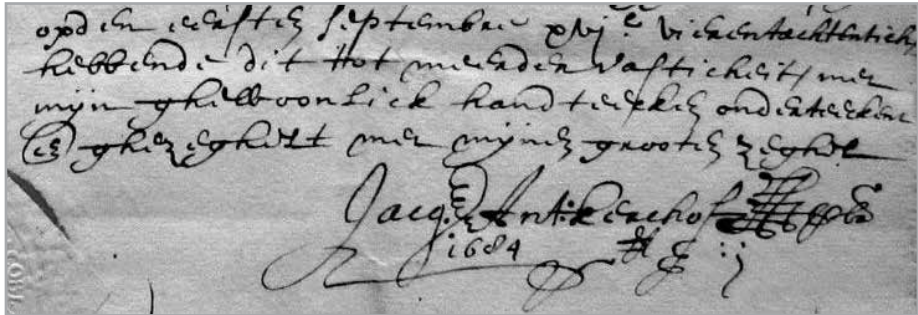
Aan de dienstmeid (art. 40) die op de dag van zijn overlijden in zijn huis zou wonen bestemde hij boven het gewone loon, een som van drie pond groten Vlaams, die moesten aangewend worden tot het maken van een rouwkleed, mits zij dat kleed ook drie maanden of langer zou dragen en met last van twee missen voor zijn zielenheil te laten opdragen in één van de Brugse parochiekerken.

In het laatste artikel (art. 41) stelde hij zijn testamentair uitvoerders aan: *jonker Loijs van Nieuwenhove*, die cavalerieluitenant in dienst van de koning was geweest en tegenwoordig woonde ten huize van *jonker Christiaens* bij de O.L. Vrouwekerk. Hoewel de tekst niet expliciet is op dat punt was die Christiaens blijkbaar ook een tweede testamentair uitvoerder. In de volgende zin vroeg hij immers dat *sij, ofte emmers eenen van hemlieden beeden*, deze taak zouden aanvaarden en die met *eene discrete neersticheit te volbrijnghen en(de) vuijt te wercken*. Daartoe schonk hij aan de heer van Nieuwenhove zijn Franse editie van de *Legende der Heijlighen*, een boek staand in zijn bibliotheek, in folio in twee volumes door de auteurs Ribadineyra en Rosweydyus, gedrukt te Douai in 1630.³⁶ Tenslotte gaf hij volmacht aan zijn testamentair uitvoerders. Hij besluit met: *Aldus ghedaen binnen deser stede van Brugghe voorseijt op den eersten septembre xvj^c vierentachtentich, hebbende dit tot meerden vasticheit met mijn ghewoonlick handteecken onderteekent en(de) ghezeghelt met mijnen grooten zeghel. [getekend] Jacq. Ant. Kerchhof 1684.*

³⁵ Het kind overleed echter al voor 1694 (zie deel 2 van onze bijdrage).

³⁶ Dit boek van de jezuïet Ribadinaira (°Toledo, 1527, + 1611) verscheen voor het eerst te Madrid in 1599-1610, werd er verscheidene malen herdrukt en werd ook gedrukt te Barcelona. Een Franse vertaling *Fleur des Vies des saints* verscheen vijf of zes maal. In het Nederlands kende het tal van drukken te Antwerpen bij Hieronymus of Jan Baptist Verduessen als *Generale legende der Heylighen met het leven Jesu Christi ende Marie, vergadert wt de H. Schrifture, Oude Vaders, ende Registers der H. Kercke* (1ste druk: 1619, 2de: 1629, 4de: 1649, 5de: 1665 en ook nog in 1681 en 1686). We vonden een editie te Douai in 1630 evenwel nergens terug in Internetcatalogi en evenmin in de catalogus van de stadsbibliotheek van Douai.

Daaronder links had hij met zijn zegelstempel doorheen een stukje papier gekleefd op rode was een afdruk van zijn zegel gemaakt. De reliëfbeelding toont een rond zegel met in het veld een engel die een schuin geplaatst wapenschild ophoudt: *drie schuingeplaatste tweelingsbalken met een schildhoofd beladen met een gaande leeuw*. Het randschrift in hoofdletters bevat de tekst: + S.R.D. IACOBI ANT. KERCHOF CANON. MEESENENSIS

Specimen van het handschrift met handtekening en zegel van Jacobus Antonius Kerchof op zijn testament, 1684

Daarna volgt nog een korte tekst van de proost en het kapittel van de collegiale O.L.Vrouwkerk van Brugge die verklaren het testament van de overleden *heer en meester* Jacobus Antonius Kerchof, priester en kapelaan van hun kerk ontvangen en gelezen te hebben. Zij keurden alle artikelen goed behalve dat de betaling van de gewone rechten en de uitvoering van alle punten van het testament volbracht zouden zijn binnen het jaar. Ondertekend op 3 april 1685 door secretaris P.B. Van Cortbemde.

Staat van goed

Na zijn overlijden werd door zijn zuster Maria, weduwe van Frans de Brouckere een staat van goed opgemaakt (afgesloten 16 augustus 1685).³⁷ Zij maakte hierbij gebruik van een *handtboeck* van de overledene.

Onder de onroerende bezittingen vinden we³⁸:

- een huis te Brugge staande aan de Vlamingbrug aan de westzijde van de straat bij het *schuttershof vanden Jonghen Boghe* (dus in de huidige St.-Jorisstraat aan de westkant) dat hij op 13 november 1671 gekocht had van Helena Pruysenaere, weduwe van Maerten Gailliart (voor de 2/3de) en van Franchois Halewijn en zijn echtgenote jo.e Catherine Gailliaert (voor 1/3de).³⁹ Dit huis was verpacht voor 22 pond groten per jaar.

- nog een huis te Brugge staande *ten voorhoofde* van de Vlamingbrug, naast het voorgaande aan de zuidzijde ervan, gekocht op 2 maart 1682 en verpacht voor 6 pond groten per jaar.

- nog een huis en heester (een tuin) te Brugge in de *'s heer Jan Boonestraat* (de Jan Boninstraat, dus in de buurt van de voorgaande twee huizen) aan de noordzijde, gekocht op 12 juni 1680, verpacht voor 6 pond groten per jaar. De heester (tuin) was door Jacobus Antonius zelf gebruikt geweest.

Verder had hij nog tal van inkomsten uit renten en landspachten (in de parochies Vlissegem, Ettelgem, Westkapelle, Dudzele, Lapscheure, Oudenburg, Roxem, Varsenare en Jabbeke) en uit *cappelrien* die hij gesticht had in diverse kloosters en kerken van Brugge, Varsenare of het St.-Janshospitaal te Oudenburg.⁴⁰

Op 17 april 1685 waren zijn meubelen, klederen en lijnwaad openbaar verkocht geweest, dit had 129 Lb 14 s. 7 gr. opgebracht. Een arbeider had er twee dagen werk mee om zijn huis leeg te maken en zijn boeken te voeren naar de Burg.⁴¹

Aan contant geld werd in zijn woning aangetroffen in pattacons, schellingen groten, driestui-verstukken en een gouden pistole, voor een totaal van 78 Lb 18 s. 4 gr. Uit de staat blijkt ook dat hij een *dienstmaerte* in dienst had gehad en dat na zijn overlijden zijn nicht Anne Marie de Brouckere, oudste dochter van zijn zuster zijn woning verder had onderhouden.⁴²

Hij was zijn laatste levensjaar wellicht ziek te bed geweest: we vinden allerlei kosten van medicamenten en betalingen aan een dokter, maar ook aan een meester chirurgijn voor elf maanden scheren ... Toch was hij nog kort te voren actief geweest want we vinden nog de

³⁷ SAB, Staten van goed, 2de reeks, nr. 4.067: *Staete ende inventaris ... naer den overlijden vande Eerweerden heere ende meester Jacobus Anthonius Kerckhof filius Guillaume poorter deser stede van Brugghe in sijn leven priester, canoninck van Meessene, mitsghaders cappellaen binnen den choor vande collegiale kercke van Onze Lieve Vrouwe binnen Brugghe overleden den vijftden april 1685 ... welcken staet heeft doen maecken jo.e Marie Kerckhof weduwe van sieur Franchois de Brouckere, suster vande overleden ...*

³⁸ Staat van goed, f° 15-19v.

³⁹ Staat van goed, f° 15, de verkopers waren achter-achterkleinkinderen van de wapenheraut Cornelius Gailliard (ca 1520-1563) (zie J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, dl. V, Brugge, 1862, pp. 452-455)).

⁴⁰ Staat van goed, f° 20-30v.

⁴¹ Staat van goed, f° 34-34v.

⁴² Staat van goed, f° 35-36v.

onbetaalde rekening voor het *schilderen van eenighe wapens* en het maken van een scribant en voor een nog niet betaald boek dat hij gekocht had.⁴³

Zijn zuster Maria, als *rendant* (= de persoon die zijn roerende en onroerende bezittingen, alsook de batelijke en de uitschulden inventariseerde) had ook opgemerkt dat er in zijn *hantbouck* (notitieboek) nog diverse onkosten van genealogische opzoekingen niet betaald waren en had ze daarom opgenomen in de staat van goed⁴⁴:

Baeten van vacatien ghedaen int upsoucken ende maecken van boome van genealogie en(de) vervolgen de processe daerover geresen.

- Eerst ontfaen van Jo.r Pieter de Blende twee pont thien schellinghen grooten over 't maecken van eenighe genealogien.

- Voorts es d'heer Pieter Ignatius Vande Velde schuldich, twee ponden neghen schellynghen acht grooten over verschodt bij den overleden ghedaen int maecken van een boom van een geslachte de welcken blijven - de post ontfaen.

- voorts isser noch een coffer met eenighe brieven preparatoir tot maecken van diversche genealogien die oock blijft.

Hierna blijkt dat hij ook internationale klanten had, namelijk Spanjaarden, maar wel met Zuidnederlandse familienamen zoals (de) Doppere, Clou en Billet. Voor die eerste had hij minstens 120 verplaatsingen gedaan.

- voorts de rendante gheeft te kennen dat sij bij 's overledens hantbouck raeckende sijne vacatien int maecken van genealogien, bevijnt folio 65 verso dat hij soude hebben ghereeckent op den IX-en junij 1681 met d'hoirs Doppere, ende dat hij soude meer ontfaen hebben dan betaelt tot drije en dertich ponden ses schellynghen, negen grooten, waerin eygens bleven onverlet hondert twijntich voyagien, daervan ende van noch voordere de brieven gementioneert folio 66 recto, de rendante vastelick presumeert dat hij voldoen is mits sij wel weet dat den overleden 't sijdert heeft ghelt ontfaen - dienende niet min 't selve alhier ter memorie.

- voorts dat folio 61 recto geseit wort dat den overleden goet vijnt tot laste van mijn heere Clou in Spagnien veerthien daeghen vojagen, doch den heere canoninck heer Henderijck Melgar seght den overleden daerover niet goet te commen, mits hij in alle sijne voyagien is gedefroyeert [defroyeren (F: défrayer) = kosten of vertering betalen] geweest, sulcx dat anden overleden alleenelijck stont te verwachten eene courtoisie, segghende den selven heer Melgar dat en cas den selven Clou aen hem iet van Spagnien quame af te senden dat hij an dit sterfhuys sal gheven haer part - dienende oock ter memorie.

- dat voorts de rendante bevynt dat den overleden heeft begonst up te soucken de genealogie van eenen Billet in Spagnien bij ordre van mijn heere Toebast tot Ghendt, ende dat sij f° 80 verso bevijnt bij den overleden ontfaen te sijne ter reeckeninghe van sijne vacatien sesthien ponden groten ende folio 83 verso noch ses ponden grooten, soo dat de rendante niet en weet ofte anden overleden noch iet goet comt omme de duysterheijt vande notitien staende inden hantbouck, als oock dat men niet en bevijnt eenighe procuratien, ende dat

⁴³ Staat van goed, f° 46-46v en 47.

⁴⁴ Staat van goed f° 31-33 en de *rekeninghe purgatieve op den staet van goed*, f° 19v-21v.

meer is den selven Toebast seght t'hebben te veele betaelt ende te willen hebben restitutie - dienende oock voor memorie.

Hierna blijkt dat de kerkmeesters nog niet waren ingegaan op het voorstel in zijn testament om voor hem een gedenksteen te maken boven de deur van de sacristie in ruil voor zijn koorkap van rood goudlaken:

- voorts heeft de rendante te kennen datter is eene schoone choorcappe van schoon, rood goudtlaecken, nemaer alsoo hij de selve articlo 6 van sijn testament heeft gelegateert ande kercke van O.L.Vrouwe en cas d'heeren kerckmeesters met communicatie vande heeren proost ende capitel de voorseyde kercke begheerden te maecken boven de deure van de sacristie eene memorie van het overlijden vanden overleden met sijne wapenen, ende de gonne van sijne voorouders, als articlo 5 ende 6 staet gedeclareert ende in cas sij sulcx niet geradich en vijnden te doene, soo moet ten coste van dit sterfhuijs gestelt worden een marber steen inder manieren als verclaert staet articlo 5, ende voorts moet men gheven in sulcken gheval ande fabrique vier ponden groten als gedisponeert staet articlo 7 van 't selve testament - blijvende al 't selve alhier ter memorie

In de *rekenynghe purgatieve* van 9 augustus 1686, dus precies een jaar later, verklaarde de rendante Maria Kerchof over:

- de koffer met papieren: er is nog niets over beslist: *alsnoch gemeene ende in wesen.*
- de zaak de Doppere: dat *sij gheen voorder bescheet 't sijdert daer over en heeft becomen* maar begrepen heeft van een zekere Jacob Inbona dat *alles, soo hij ghelooft, soude gheëffent wesen.*
- de zaak Clou: dat *heer Henricus de Melgar seght daer over voor alsnoch niet ontfaen theben.*
- de zaak Billet: dat dit is *alsnoch duyster ende onseker.*
- de koorkap van rood goudlaken: *is alsnoch in wesen ende rust onder de rendante, de welke mits de non resolutie van die van de kercke van Onse Lieve Vrouwe op de propositie bij den overleden ten VJ-en article van sijnen testamente ghedaen, alsnoch te houden doet voor ghemeene goet.*

In dat jaar was er dus in al deze zaken nauwelijks beweging geweest. De zaak van de gedenksteen boven de sacristiedeur is in elk geval ook later nooit doorgegaan, gezien geen enkele grafschriftenverzameling van Brugse kerken uit de 18de eeuw er melding van maakt.

In een tweede deel zal de genealogie van de familie van Jacobus Antonius Kerchof geverifieerd worden aan de hand van tal van authentieke Brugse historische bronnen en zullen we een geval van fraude hierin aantonen.

Een zo volledig mogelijk overzicht en bespreking van zijn oeuvre hopen we later te publiceren in een Brugs historisch tijdschrift.